

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları : 735

Öğretmenlerimizle Başbaşa
Prof. Dr. Mehmet Yaşar KANDEMİR

ISBN : 978-605-81261-6-9

6. Baskı, Kasım 2020, Ankara, 5.000 Adet

© Bütün Yayın Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Bu eser; Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi İcra Kurulu'nun 19.09.2018 tarih ve 121 sayılı kararıyla basılmıştır.

Yayıncı Sertifika No : 48058

BASKI:

TDV
YAYIN MATBAACILIK TIC. İŞLETMESİ
BASİMEVİ | PRINTING HOUSE

Ostim OSB Mahallesi 1256 Cadde

No: 11 06370 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0312 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

Öğretmenlerimizle
Başbaşa

Prof. Dr. Mehmet Yaşar KANDEMİR

İÇİNDEKİLER

Başlarken..... IX

BİRİNCİ BÖLÜM..... 1

ÖĞRETMENİN BAŞLICA ÖZELLİKLERİ... 1

Öğretmen ve Öğretmenlik Üzerine..... 3

1. Öğretmen ve Sorumluluk..... 6
2. Öğretmen ve Bilgi..... 7
3. Öğretmen ve Hedefleri..... 11

Öğretmen-Öğrenci Yakınlığı..... 13

1. Öğretmen-Öğrenci İletişimi..... 13
2. Öğretmen-Öğrenci Kaynaşması..... 16
3. Öğretmenin Allah Rızasını Gözetmesi..... 18
4. Öğretmenin Doğru İnanç Telkin Etmesi 21
5. Öğretmenin Değerlerimizi Öğretmesi..... 23

Öğretmenin Ahlâkî Sorumlulukları..... 25

1. Öğüt Verirken Uygun Bir Dil Kullanmak 25
2. Doğru Sözlü Olmak..... 28
3. Özü Sözü Bir Olmak 29
4. Adâlet ve Eşitliği Gözetmek..... 31
5. Güzel Ahlâk Sahibi Olmak..... 34
6. Mütevazı Olmak..... 37

7. Kolaylaştırıcı Olmak	39
8. Ödüllendirmek	42
9. Fıkra ve Hikâye Anlatıp Şakalaşmak	45
10. Varsa Hatasını Kabul Etmek	49
11. Sabırlı Olmak	52
12. Kötü Söz Söylememek	58
13. Öğrenciye Değer Verdiğini Hissettirmek	61

İKİNCİ BÖLÜM

BAŞARILI BİR ÖĞRETMEN OLMANIN YÖNTEMLERİ

İlk Ders Heyecanı ve Konuşma Tarzı

1. Güzel ve Düzgün Konuşmak
2. Ses Hâkimiyetini Sağlamak
3. Bakışlarıyla Sınıfa Hâkim Olmak

Eğitim-Öğretim Teknikleri

1. Öğretmenin Mahareti: İkna Kabiliyeti
2. Anlaşılır Olmak İçin Dersi Tekrar
Etmek
3. Kıssa-Hikâye Unsurlarına Yer
Vermek
4. Konuyu Atasözleriyle Anlaşılır
Kılmak
5. Öğrencinin Merakını Kamçulamak
6. Beden Dilini Kullanmak
7. Giyim Kuşamına Önem Vermek
8. Yazı Tahtasını Kullanmak
9. Soru-Cevap Yöntemine Başvurmak
10. Düşündürücü Soru Sormak

11. Soru Sormaya Teşvik Etmek	111
12. Soruya Etraflıca Cevap Vermek	114
13. Sorunun Cevabını Öğrenciye Buldurmak	118
14. Uygulama Yöntemine Başvurmak	121
15. Öğrenciye Hatasını Buldurmak	123
16. Öğrenciye Anlamayacağı Şeyi Söylememek	126
Öğretmenliğin Duygu Boyutu	130
1. Öğrencinin Yanlışına Hoşgörülle Yaklaşmak	130
2. Hatayı Düzeltirken Ölçülü Olmak	134
3. Bilmediğine “Bilmiyorum” Deme Cesaretini Göstermek	138
4. Gereksizce Kendinden Söz Etmemek	144
5. Öğrencilerin Farklılıklarının Farkında Olmak	145
6. Öğrencilere Anlayışlı ve Şefkatli Olmak	147
7. Kimseden Teşekkür Beklememek	151
8. Öğrencilerle Selâmlaşmak	152
9. Emekli Olduktan Sonra	154

Başlarken...

*Rabbimize hamdü senâ,
Peygamberimize salâtü selâm olsun.*

Öğretmenlik bir gönül işi, gönülleri tutuşturan sevdâ ateşidir. Bu ateş gönüllere kendiliğinden düşmez. Onu gönlümüze salan ve bizi bu şerefli meslekle ayrıcalıklı kılan Biri var.

Bu sevdâ ile olan ilgimi ve bu kitabı niçin yazdığımı, sabrınızı taşırmadan kısaca arz edeceğim.

1964 yılında, Sivas İmam-Hatip Okulu'na meslek dersleri öğretmeni olarak tayin edildiğimde, içimde “öğretmenliği başarabilecek miyim?” diye büyük bir korku vardı. O tarihte yeteri kadar Din Bilgisi öğretmeni yoktu. Bu sebeple İmam-Hatip Okulu yanında ortaokul, ticaret lisesi, kız meslek lisesinde, o günkü adıyla Din Bilgisi okutmaya başladım.

Yüzme bilmediği halde denize düşmüş biri gibiydim. Fakat iş başa düşünce cesaretim arttı. Hatta bir süre sonra bazı arkadaşlarımla önce ortaokul, birkaç yıl sonra da liseler için Din

Bilgisi kitabı yazdık. Bu kitaplar Tâlim ve Terbiye Kurulu'nca kabul edildi ve yıllarca okutuldu.

İmam-Hatip Okulları bizim büyük sevdamızdı. 1971 yılında devrin hükûmeti bu okulların orta kısmını kapatınca, bedenimizin yarısı hoyratça kesilmiş gibi oldu. Artık İmam-Hatip Okuluna ilkokulu bitirenler değil, ortaokul mezunları alınacaktı. Ortaokulu bitiren bir genç, İmam-Hatip Okulu'nun lise kısmına gelir miydi? Büyük bir üzüntü ve şaşkınlık içindeydik. Üstelik benim gibi, İmam-Hatip Okulu'nda okumasını istediğim oğlum da o yıl ilkokulu bitirmişti.

Ortaokul mezunlarını İmam-Hatip Okulları'na nasıl yöneltecektik?

1972 yılında Edirne Lalapaşa hudut bölüğünde asteğmen olarak askerliğimi yaparken, Diyanet İşleri Başkanlığı bir roman yarışması açtı. Ben de bu fırsatı değerlendirmek istedim. Ortaokul mezunlarına İmam-Hatip Okulu'nu sevdirmek için bir roman yazdım. Romanımın kahramanı, köylüye İslâm ahlâkını hadîs-i şeriflerle öğreten bir köy imamıydı. Gönül Doktoru adını verdiğim romanımla yarışmaya katıldım. Jüride ünlü romancılarımız Sâmiha Ayverdi, Mustafa Necâti Sepetçioğlu ve edebiyatçı Ahmet Kabaklı vardı. Yarışma sonunda dereceye girdim. Kitapların az sayıda basıldığı o yıllarda romanım rağbet gördü ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından her defasında 10.000, 20.000 adet basıldı.

Aradan yıllar geçti. Yurdumuzun dört bucağında yüzlerce İmam-Hatip Lisesi açıldı. Biz yedi yıllık İmam-Hatip Okulları'nı özlerken, şimdi sevgili öğretmenlerimize, çocuklarımızı sekiz yıl

boyunca kendi değerlerimize göre yetiştirme fırsatı verildi.

Diğer yandan ortaokullarımızda Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi yanında Kur'ân-ı Kerîm ve Siyer dersleri de okutulmaya başlandı. Böylece bize, güzel dinimizi ve kendi değerlerimizi çocuklarımıza daha iyi öğretme imkânı tanındı.

Bendeniz, İlâhiyat Fakülteleri'nde yıllarca hadîs-i şerîf okuttum. Çocuklarımıza dinî değerlerimizi öğretmek için onlarca kitap yazdım. Halkımıza dinimizi ve Peygamberimizi anlatmak ve sevdirmek için pek çok eser kaleme aldım.

Şimdi de, Peygamber Efendimizin insanları eğitirken uyguladığı yöntemlerden faydalanmak sûretiyle, değerli meslektaşlarım için bir el kitabı yazmaya karar verdim.

Öğretmen kardeşlerime bilmedikleri bir şeyi öğretmek gibi bir iddiam yoktur. Öğretmenlik tecrübesi olan ve eli kalem tutan herkesin, öğretmenlerimize yardımcı olması gerektiği inancıyla elinizdeki kitabı yazmaya çalıştım. Tekrar gibi duran bazı bilgileri, konuyla ilgisi sebebiyle özellikle kaydettim.

Sizden bu çalışmayı çam sakızı çoban armağanı olarak kabul etmenizi dilerim, sevgili meslektaşlarım.

Kitabımı baştan sona okuyup pek değerli görüşlerini lütfeden sevgili kardeşlerim Prof. Dr. Raşit Küçük, Din Öğretimi Genel Müdürümüz Nazif Yılmaz, Yrd. Doç. Dr. İsa Kayaalp ve Sadullah Yıldız ile kitabın bazı kısımlarını gözden geçiren dostlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Mehmet Yaşar KANDEMİR